

Man regner med, at hyppigheden er lavere hos os, måske helt ned mod $\frac{1}{10}$, men man ved det ikke. Og i USA troede man også, det var langt mindre, indtil nogle undersøgelser skabte stor offentlig interesse om problemet og der blev indført anmeldelsespligt, ikke bare for læger, men for lærere, socialrådgivere og andre, som har med børn at gøre.

Nu er egentlig mishandling et ekstrem, den yderste konsekvens af voldsanvendelse i opdragelsen, og derfor sjældent sammenlignet med lavere grader af vold.

Hvad angår disse mildere former for voldsanvendelse, troede man også, at de var mindre udbredte herhjemme end så mange andre steder. Det har vist sig ikke at være rigtigt. Såvel socialforskningsinstituttets undersøgelse af børns opvækstvilkår (1968) som den intensive specialundersøgelse om anvendelsen af fysisk afstraffelse (Birthe Kyng, 1974) viser, at billedet er nogenlunde det samme her som f.eks. i Vesttyskland og USA: 85 pct. af børnene udsættes for korporlig afstraffelse, endnu inden de er fyldt 1 år. I 3–4 års alderen er det omkring 95 pct. Ved skolealderen var der kun 17 pct., som ikke havde modtaget en eller anden form for legemlig afstraffelse inden for det sidste år³). Det antages efter forskellige undersøgelser, at 30 pct. af danske børn jævnlig udsættes for fysisk afstraffelse⁴).

Siden forslagens behandling for $1\frac{1}{2}$ år siden er der fremkommet nyere danske undersøgelser, som dokumenterer voldsanvendelse mod børn⁵). Hele temaet har været grundigt behandlet på en konference med deltagelse af eksperter fra alle berørte fagområder, herunder læger, psykologer, lærere, socialrådgivere og kriminologer⁶).

Baggrunden

Der er flere årsager til dette mønster. Blandt de vigtigste er tradition, dvs. forældrenes egen opdragelse, ukendskab til barnets naturlige udviklingsforløb samt sociale problemer.

Familier med sociale problemer er 10 gange overrepræsenteret, når det gælder børnemishandling og vanrøgt. Det giver en konstruktiv mulighed for at udpege særlige risikogrupper – og dermed at forebygge, jfr. beslutningsforslagets punkt 3.

Men alle undersøgere er også enige om – og det er helt afgørende for en langsigtet indsats mod voldsanvendelsen både i og uden for familien – at forældrefunktionen i meget høj grad afspejler, hvordan man selv er blevet behandlet som barn, og at de mishandler forældre alle har haft en

meget hård barndom. Den voldelige tilbøjelighed eller indstilling er så at sige indlært.

Ukendskab til børns (især mindre børns) udviklingsforløb og formåen på de forskellige alderstrin bidrager også til opdragelsesmetoder, som er helt meningsløse i forhold til formålet. Det er interessant at se, at mere end halvdelen af forældrene i Birthe Kyngs undersøgelse greb til fysisk afstraffelse til trods for, at de under graviditeten havde været afvisende over for sådanne opdragelsesmetoder. De har altså ikke magtet at gennemføre opgaven i overensstemmelse med deres oprindelige ideer og principper, og dette tyder på, at problemerne har tårnet sig op, og at manglende kendskab til småbørns formåen har medvirket til, at der er blevet afreageret på børnene.

Forslaget om en oplysningskampagne

Der er mere end tilstrækkelig velfunderet viden til, at man med sikkerhed kan fastslå det skadelige ved voldsanvendelse i børneopdragelsen.

Men der er ikke meget opnået ved en isoleret afskaffelse af revselsesretten (forslagets punkt 2). Derfor skal forslag herom ses i sammenhæng med forslag om oplysning og forslag om hjælpeforanstaltninger (punkt 3).

I den foreslåede oplysningskampagne forestiller vi os at der er grund til at lægge særlig vægt på den viden, man har om voldsacceptens »arvelighed«, altså det forhold, at voldsanvendelse i børneopdragelsen mangedobler sandsynligheden for, at de pågældende børn selv bliver voldelige, både over for egne børn og over for andre mennesker.

Men det siger sig selv, at en oplysningskampagne også bør formidle informationer om børns udviklingsforløb og om hjælpetilbud i pressede situationer, begge i præventivt øjemed, samt om problemets omfang (bl.a. for at tyndslidte forældre kan vide, at de ikke er alene med det, så de ikke er så bange for at søge hjælp).

Hvordan en oplysningskampagne skal tilrettelægges, har forslagsstillerne ingen ultimative forslag til. Det bedste resultat nås formentlig ved en kombination af generelle og selektive informationer. De generelle f.eks. om skadevirkninger ved voldsanvendelse og om hjælpeforanstaltninger (krisecentre m.v.) formidlet gennem massemedierne. De selektive f.eks. om barnets udviklingstrin og formåen sendt direkte til forældre med børn inden for de pågældende udviklingstrin og tilrettelagt efter den eksisterende viden om, at fysisk afstraffelse for alvor begynder i 5–6 måneders alderen og